

ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Т.О. Тарасова

Досліджено методологічний підхід до формування обліково-аналітичного забезпечення в умовах процесного управління; доведено, що обліково-аналітичне забезпечення має поліфункціональний характер; визначено основні функції, що реалізуються в інформаційному просторі підприємства та спрямовані на формування і розвиток інформаційних ресурсів, як інструменту ведення бізнесу; запропоновано функціональну модель обліково-аналітичного забезпечення за двома ієрархічними рівнями: системно-цільові функції, функціонально-технологічні функції.

Ключові слова: обліково-аналітичне забезпечення, інформаційна система, функціональна модель, функція.

ФУНКЦИОНАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ УЧЕТНО-АНАЛИТИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЕМ

Т.А. Тарасова

Исследован методологический подход к формированию учетно-аналитического обеспечения в условиях процессного управления; доказано, что учетно-аналитическое обеспечение имеет полифункциональный характер; определены основные функции, которые реализуются в информационном пространстве предприятия и направлены на формирование и развитие информационных ресурсов как инструмента ведения бизнеса; предложена функциональная модель учетно-аналитического обеспечения по двум иерархическим уровням: системно-целевые функции, функционально-технологические функции.

Ключевые слова: учетно-аналитическое обеспечение, информационная система, функциональная модель, функция.

FUNCTIONAL MODELS OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT OF MANAGEMENT

T. Tarasova

Methodological approach to the formation of accounting and analytical support in the conditions of process management is studied. It is proved that accounting and analytical support has poly functional nature. Basic functions,

realized in the enterprise information space, which are directed to the formation and information resources development as an instrument of conducting business, are also determined. Functional model of the accounting and analytical support is offered according to two hierarchical levels: systemic-purposeful and functional-technological functions.

Fulfillment of the level of systemic-purposeful functions constructs the subsoil for running functional business-structure subdivision. Information resources which are produced on the stage of functional-technological level provide the administrative apparatus with information concerning effectiveness of these impacts. The presented functional model of accounting and analytical support is an ideal construction which provides informational support of optimal management decision and allows to estimate informational potential of the established modern business development.

Keywords: *accounting and analytical support, information system, functional model function.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Обліково-аналітичне забезпечення займає ключове місце в інформаційній системі підприємства і відповідає за формування всіх фінансових і нефінансових показників про внутрішні процеси і зовнішнє середовище підприємства, координує інформаційні потоки [1, с. 57]. Функції обліково-аналітичного забезпечення відповідають за здійснення інформаційного впливу, виступають основою формування організаційної та фінансової структури, тому дослідження методологічних засад обліково-аналітичного забезпечення вимагає глибокого вивчення його функціональної складової.

Завдяки обраному методологічному підходу до формування обліково-аналітичного забезпечення в умовах процесного управління нами було визначено основні функції, які реалізуються в інформаційному просторі організації та спрямовані на формування і розвиток інформаційного ресурсу як інструменту ведення бізнесу.

В умовах практичної діяльності поняття функції отожднюється зі змістом завдання або посадовим обов'язком. При цьому функція розглядається як виконання будь-якого процесу. Останні публікації з цього питання серед науковців-економів виокремлюють два термінологічних підходи. Євдокіменко В. трактує функцію в системі управління як модель, яка містить дерево цілей організації з визначенням функцій досягнення кінцевої мети, яке відображає ієрархію функцій бізнес-процесів, існуючих у рамках системи, що розробляється [2, с. 24]. Прибічники іншого підходу до верхнього рівня опису відносять поняття процесу як послідовності логічно пов'язаних процедур, що мають декілька входів та виходів, призначеного для отримання визначеного кінцевого результату [3; 4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз досліджень у галузі обліку довів, що науково-методологічний підхід із визначення функцій обліково-аналітичного забезпечення є традиційним для всіх і ототожнюється з функціями управління – плануванням, контролем, аналізом і прогнозуванням. У процесі виконання цих функцій створюються інформаційні ресурси про господарську діяльність підприємства, відбуваються процеси реєстрації, передачі, обробки і зберігання інформації в інформаційній системі [5-11]. У практичному відношенні це означає, що організація облікового процесу і зміст бухгалтерських моделей економічних об'єктів мають створювати інформаційні умови для ефективного здійснення функцій планування, контролю, аналізу, регулювання, тобто працювати на сукупний управлінський процес [12, с. 212].

Проте, на наш погляд, цей функціональний перелік через доведені об'єктивні обставини має бути розширений. Інформаційна революція дозволила забезпечити заміну будь-якого ресурсу. За цих умов відбулася орієнтація не на ресурс, а на його функції [13, с. 90]. Обліково-аналітичне забезпечення має відображати реальний стан бізнесу, пропонувати адекватну реакцію на зміни бізнес-процесів у навколишньому середовищі і поперед усе здійснювати пошук найбільш ефективної взаємодії фінансових, матеріальних та інтелектуальних ресурсів підприємства. Сформований новий управлінський підхід дозволить оптимально використовувати нові можливості в бізнесі, прискорити процес генерації вартості на основі інтеграції й використання концепції повноважень. Через це виникає необхідність коригування та доповнення функцій інформаційного циклу загалом, обліково-аналітичного забезпечення зокрема.

Мета статті полягає в розробці теоретичних засад формування функціональної моделі обліково-аналітичного забезпечення, яка дозволяє для кожного з ієрархічних рівнів управління суб'єктами господарювання виокремити характерні функції та розробити коло завдань в рамках кожної з них. Досягнення цієї мети можливе за умов наявності достатнього обсягу високоякісної та своєчасно наданої користувачам економічної інформації, а також раціонального розподілу функцій обліково-аналітичного забезпечення в системі управління.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток ринкових відносин спонукав систему сучасного менеджменту до пошуку нових напрямів удосконалення, пов'язаних з організаційним і науково-технологічним потенціалом підприємства. Сьогодні потреба в інформації про бізнес-процеси зростає у зв'язку з поширенням у теорії та на практиці з початку 90-х років концепції управління бізнес-

процесами і переходу від використання функціонального підходу до процесного. Процесний підхід ґрунтується на концепції, згідно з якою управління є безперервною серією взаємопов'язаних дій або функцій (бізнес-процесів), кінцевими цілями виконання яких є створення готової продукції або робіт (послуг), що становлять певну цінність для зовнішніх або внутрішніх користувачів [15, с. 46]. Із позиції досліджень у галузі економіки підприємств, такий підхід трактується як теоретичні засади реінжинірингу бізнес-процесів, як сукупність методів і засобів, призначених для кардинального поліпшення основних показників діяльності підприємства шляхом моделювання, аналізу і проектування існуючих бізнес-процесів [14, с. 7].

Відмінна особливість концепції формування обліково-аналітичного забезпечення за окремими бізнес-процесами – це розмаїття попередніх ідей, теорій, методологій, які є досить суперечливими і малопов'язаними з науковими напрацюваннями у галузі обліку, аудиту й аналізу. Водночас, процесний підхід можна застосовувати не лише в управлінні, але і в обліку та стратегічному аналізі. Основною перевагою цього підходу в обліково-аналітичній системі є отримання інформації, орієнтованої на вдосконалення її діяльності та підвищення конкурентоспроможності, а також широкі можливості для прогнозування [16, с. 15].

Спираючись на сучасний економічний словник, під забезпеченням слід розуміти сукупність заходів і засобів, а також створення умов які сприяють нормальному перебігу економічних процесів, підтриманню стабільного функціонування економічної системи та її об'єктів, запобіганню внутрішнім і зовнішнім загрозам діяльності [17, с. 67]. Дослідивши теоретичні засади щодо обліково-аналітичного забезпечення та методологічні вимоги до організації бізнесу, орієнтовані на потреби процесного управління, вважаємо, що під обліково-аналітичним забезпеченням бізнес-процесів у торгівлі слід розуміти побудову інформаційної системи управління, яка завдяки застосуванню певного інструментарію збирання, узагальнення, обробки та аналізу інформації в розрізі бізнес-процесів дозволить сформувати базу для прийняття раціональних управлінських рішень.

Сучасний менеджмент вимагає в рамках системи обліково-аналітичного забезпечення розподілу функцій між її складовими та функціональних обов'язків між працівниками облікової служби. Крім того, функції обліково-аналітичного забезпечення повинні бути узгоджені для успішної діяльності підприємства загалом [18, с. 42].

Аналіз практики управління суб'єктами господарювання дозволив дійти висновку, що обліково-аналітичне забезпечення

поліфункціональне, тобто виконує різні функції, які з плином часу змінюють своє домінуюче значення. За цих умов функція розглядається як об'єктивна складова управління, що об'єднує сукупність однорідних процесів, спрямованих на реалізацію мети керованої системи. Функціональна модель обліково-аналітичного забезпечення управління має формуватися за двома ієрархічними рівнями. Перший рівень призначений для вирішення системно-цільових завдань, а на другому має здійснюватися перехід до технологічних функцій, які повинні мати чітко виражений зміст, процедуру здійснення і структуру, у рамках якої завершується її організаційне виокремлення (рис.).

Інтеграційна функція реалізується за допомогою інтерактивного діалогу між користувачем і виробником. Вона створює підґрунтя для реалізації бізнес-процесів у віртуальному середовищі, змінює управлінські можливості завдяки прогностичним очікуванням бізнесу, здійснює синхронізацію інформаційних потоків між партнерами, клієнтами, інвесторами – учасниками ланцюга доданої вартості. Вона створює умови для послідовного виходу бізнесу за рамки одного підприємства, пропонуючи нові форми співробітництва: від звичайного періодичного обміну даними до колаборативних процесів, що базуються на спільному використанні інформаційних ресурсів.

Активізаційна функція спрямована на візуальне супроводження стратегії відповідно до зовнішніх змін, консолідацію фактичних даних та відстеження на основі еталонних тестів ключових факторів успіху, формування показників ефективності бізнес-процесів, можливість пошуку нових інноваційних пропозицій, шляхів підвищення прибутку. Реалізація функції активізації спрямована на обґрунтування основних напрямів і пропорцій інноваційної праці відповідно до прийнятих стратегічних цілей розвитку, можливостей інноваційного потенціалу підприємства та наявного попиту ринку; на формування відповідної організаційної структури управління; на мотивацію та стимулювання працівників до зацікавленості в результатах інноваційної праці [19].

Функція модернізації забезпечує створення інтегрованої інформаційної системи, що передбачає раціоналізацію та оптимізацію виконання функціональних процесів і технологічних процедур; адаптацію, що полягає в здійсненні взаємопов'язаних процесів проектування та модернізації структурних складових системи і забезпеченні її гнучкого пристосування до нових потреб користувачів; комплексний захист інформаційних ресурсів, що полягає в здійсненні заходів, спрямованих на досягнення належного рівня захищеності інтегрованої інформаційної системи від випадкового та цілеспрямованого впливу природного або штучного характеру [20; 21].

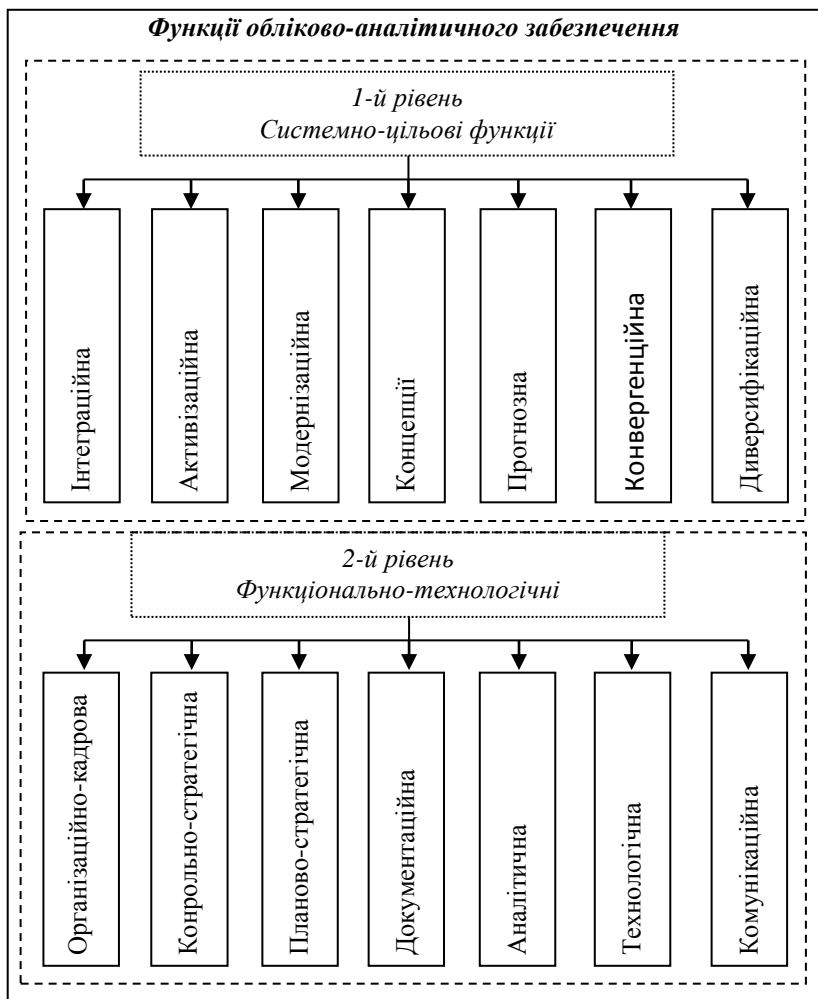

Рис. Функціональна модель обліково-аналітичного забезпечення

Функція вироблення концепції повноважень дозволяє сформуванню персоналізоване робоче середовище, що передбачає розробку опцій персоналізації, забезпечує чіткий функціональний розподіл, прозорість інформації, установлює захист надлишку інформації, створює дієві мотиваційні механізми тощо.

Прогнозна функція дає можливість оцінити максимально можливу кількість ресурсів, необхідну для вирішення господарських і науково-технічних проблем, та передбачити можливий розподіл ресурсів за різними напрямками. Реалізація прогносної функції передбачає надання інформації для оцінки перспектив розвитку, визначення потреб в інвестиціях для розв'язання стратегічних завдань на основі широкого застосування методик побудови прогнозів, розробку інвестиційної стратегії, спрямованої на збільшення доданої та ринкової вартості (цінності) [22].

Конвергенція як функція є принципово новою, тому вважаємо за необхідне надати їй власне тлумачення. Вона дозволяє поєднати позитивні можливості інформаційних технологій і процесного моделювання, дає можливість обліково-аналітичному забезпеченню стати інформаційним посередником між бізнесом та інформаційними технологіями, оскільки є ідеальною основою для розгортання «хмарних» інфраструктур, роботи з інтелектуальними даними та ґрунтується на відкритих стандартах.

Сучасні зміни, закріплені нормативними актами України стосовно визначення статусу МСФЗ, обумовлюють нову роль бізнесу [23; 24]. Відповідно, виникає потреба в розширенні як економічної, так і соціальної ініціативи бізнесу, яка на практиці реалізується через конкретний інструментальний механізм регулювання економічних відносин. Його інвестиційні очікування повною мірою можуть бути реалізовані через упровадження міжнародних стандартів фінансової звітності, які є найбільш придатними й надійними для раціонального бізнесу в умовах ринкової економіки, незалежно від місця функціонування. За таких обставин конвергенційна функція відповідає за розробку інструментарію перетворення інформації для подолання розбіжностей та зменшення інвестиційного ризику [25].

Підприємства різних галузей в умовах глобалізації світової економіки, що пов'язана із суцільним проникненням технологій та капіталів, зацікавлені в диверсифікації власної господарсько-фінансової діяльності. Ефективність її проведення залежить від обліково-аналітичного забезпечення конкурентних переваг, що дає можливість виходити на нові ринки збуту для привабливих товарів, робіт і послуг. Чіткий розподіл відповідальності за окремими складовими процесу диверсифікації вимагає налагодженої та ефективно функціонуючої системи обліково-аналітичного забезпечення [26, с. 90]. З огляду на це висуваються нові вимоги до облікових даних, які стають придатними лише тоді, коли їх форма дає можливість конкретному керівнику використовувати їх для прийняття управлінських рішень на шляху виконання зазначеної функції. Це дає

підставу стверджувати, що обліково-аналітичне забезпечення управління набуває нової функції – диверсифікаційної.

Реалізація функцій другого рівня забезпечує користувачів інформаційними ресурсами про стан майна, витрати і ефективність виробництва, результативність інвестиційної та кредитної політики, дозволяє керувати господарською діяльністю, контролювати виконання планових показників, розробляти перспективні напрями розвитку. Фактично ці функції відіграють роль зворотного зв'язку в системі управління.

Організаційно-кадрова функція забезпечує процес перетворення інтелектуального капіталу на фінансовий капітал. Вона відповідає за організацію потоків інформації в системі управління за центрами відповідальності, періодичність її циркуляції, забезпечує розробку та функціонування системи електронного документообігу.

Контрольно-стратегічна функція реалізується шляхом організованого систематичного спостереження за об'єктами та процесами, систематизації інформаційних ресурсів для подальшого аналізу, діагностики, виявлення тенденцій розвитку і прогнозування за рівнями планування (інтегральний контроль, контроль виконання тактичних планів, оперативний контроль) та стадіями торгово-технологічного процесу.

Планово-статистична функція реалізується шляхом визначення пріоритетності вирішуваних завдань для їх досягнення. Завдяки цій функції проводиться статистична оцінка економічних показників діяльності, заснована на використанні певного інструментарію: бюджетуванні, бізнес-плануванні, антикризовому менеджменті. Планово-статистична функція забезпечує цілеспрямований розвиток організації; перспективну орієнтацію і розпізнавання проблем розвитку; координацію діяльності структурних підрозділів та персоналу; стимулювання трудової активності персоналу.

Завдяки аналітичній функції генерується забезпечення щодо аналізу проблемної ситуації, здійснюється формування цілей і обмежень економічних ресурсів, оцінка ефективності управлінських рішень.

В умовах переорієнтації системи управління з організаційної моделі на функціональну документарна функція обліково-аналітичного забезпечення обслуговує інформаційний процес збирання, реєстрації, обробки та передачі інформації на основі принципу інформаційної єдності, раціональної організації первинної реєстрації та документування господарських операцій за центрами фінансової відповідальності.

Технологічна функція обліково-аналітичного забезпечення реалізується в межах технологічного процесу обробки інформації з модифікації первинних даних у результатну інформацію як сукупності взаємопов'язаних технологічних операцій, які виконуються у певній послідовності через їх формалізований опис.

В умовах невизначеності й мінливості зовнішнього середовища комунікаційна функція обслуговує процес обміну інформацією, яка є предметом обміну, та забезпечує формування оптимальних інформаційних потоків за ланками організаційної структури управління.

Висновки. Використання запропонованого методологічного підходу дає можливість визначати функції за рівнями формування обліково-аналітичного забезпечення. За цих обставин, перехід від однієї функції до іншої розглядається як передача інформаційних ресурсів, а самі функції – це обробка інформації за допомогою різних способів і методів: документування, прийняття функціональних рішень, виникнення нової інформації. Наведена функціональна модель обліково-аналітичного забезпечення являє собою ідеальну конструкцію, яка забезпечує інформаційну підтримку оптимальних управлінських рішень і дозволяє оцінити інформаційний потенціал сталого розвитку сучасного бізнесу.

Список джерел інформації / References

1. Кундря-Висоцька О. П. Бухгалтерський облік в умовах інтеграційних процесів: сучасний стан та напрями розвитку : монографія / О. П. Кундря-Висоцька, І. М. Вагнер, М. І. Ключ ; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. – Київ : УБС НБУ, 2013. – 286 с.

Kundrya-Vysots'ka, O.P., Vahner, I.M., Klyus, M.I., (2013), *Accounting in terms of the integration process: current state and development trends [Bukhhalters'kyu oblik v umovakh intehratsiynykh protsesiv : suchasnyy stan ta napryamy rozvytku]*, Nats. bank Ukrainy, Un-t bank. Sprav, Kyiv, 286 p.

2. Евдокименко Р. Бизнес-процессы, процессное управление и эффективность / Р. Евдокименко // Менеджмент в России и за рубежом. – 2004. – № 5. – С. 23–32.

Evdokimenko, R. (2004), “*Business processes, management and Efficiency of process*” [“*Biznes-processy, processnoe upravlenie i jeffektivnost*“], *Management in Russia and abroad*, № 5, pp. 23-32.

3. Репин В. В. Процессный подход к управлению. Моделирование бизнес-процессов : монография / В. Репин, В. Елиферов. – М. : Манн, Иванов и Фербер, 2013. – 544 с.

Repin, V. V., Eliferov, V., (2013), *A process approach to management. Business Process Modeling [Processnyy podhod k upravleniju. Modelirovanie biznes-processov]*, M., 544 p.

4. Айвазян З. С. Совершенствование систем управления : хирургия или терапия? / З. С. Айвазян // 7-я конференция «Рост менеджмента» : Сб. тезисов. – СПб : ИКФ «Альт», 2001. – С. 5–8.

Ajvazjan, Z.S. (2001), “*Improving governance: surgery or therapy?*” [“*Sovershenstvovanie sistem upravlenija: hirurgija ili terapija?*”, 7-ja konferencija «Rost menedzhmenta»], Sankt-Peterburg, pp. 5-8.

5. Орлова О. С. Правове регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності суб'єктів господарювання : монографія / О. С. Орлова; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Ужгород : Ліра, 2014. – 312 с.

Orlova, O.S. (2014), *Legal regulation of accounting and financial reporting entities* [Pravove rehulyuvannya bukhholders'koho obliku ta finansovoyi zvitnosti sub"yektiv hospodaryuvannya], Lira, Uzhhorod, 312 p.

6. Корягін М. В. Концептуальний розвиток методології бухгалтерського обліку : монографія / М. В. Корягін. – Львів : ЛКА, 2015. – 315 с.

Koryahin, M.V. (2015), *Conceptual development of accounting methodology* [Kontseptual'nyu rozvytok metodolohiyi bukhholders'koho obliku], LKA, L'viv, 315 p.

7. Стан і перспективи розвитку вітчизняної системи обліку : монографія / [М. В. Задорожний, Я. Д. Крупка, І. Я. Омецінська]; Тернопіл. нац. екон. ун-т. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 293 с.

Zadorozhnyu M.V., Krupka Ya. D., Ometsins'ka I. Ya. (2013), *State and prospects of development of the national accounting system* [Stan i perspektyvy rozvytku vitchyznyanoi systemy obliku], TNEU, Ternopil', 293 p.

8. Облік, аналіз та контроль: теорія, методологія, практика : кол. монографія / [С. Башева, Р. Петков, С. В. Зеленко та ін.] ; Луц. нац. техн. ун-т, Ун-т нац. і світового госп-ва. – Луцьк : ЛНТУ, 2014. – 270 с.

Basheva S., Petkov R., Zelenko S. V. (2014), *Accounting, analysis and control: theory, methodology, practice* [Oblik, analiz ta kontrol' : teoriya, metodolohiya, praktyka], LNTU, Luts'k, 270 p.

9. Олійник Я. В. Інституціональні засади організації бухгалтерського обліку в умовах міжнародної інтеграції : монографія / Я. В. Олійник ; ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». – К. : КНЕУ, 2014. – 319 с.

Oliynyk, Ya.V. (2014), *Institutional accounting principles in the face of international integration* [Instytutsional'ni zasady orhanizatsiyi bukhholders'koho obliku v umovakh mizhnarodnoyi intehratsiyi], KNEU, Kyuyiv, 319 p.

10. Гнилицька Л. В. Обліково-аналітичне забезпечення економічної безпеки підприємства : монографія / Л. В. Гнилицька. – К. : КНЕУ, 2012. – 305 с.

Hnylyts'ka, L.V. (2012), *Accounting and analytical support economic security* [Oblikovo-analytychne zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemstva], KNEU, Kyiv, 305 p.

11. Бенько М. М. Інформаційні системи і технології в бухгалтерському обліку : монографія / М. М. Бенько ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К. : КНТЕУ, 2010. – 335 с.

Ben'ko, M.M. (2010), *Information systems and technology in accounting [Informatsiyini systemy i tekhnolohiyi v bukhhaltern'komu obliku]*, KNTEU, Kyiv, 335 p.

12. Лоханова Н. О. Інтеграційні процеси в обліку в умовах інституціональних перетворень : монографія / Н. О. Лоханова. – Херсон : Гринь Д.С., 2012. – 400 с.

Lokhanova, N.O. (2012), *Integration in obilku in terms of institutional reforms [Intehratsiyini protsesy v obilku v umovakh instytutsional'nyu peretvoren']*, Hrin' D.S., Kherson, 400 p.

13. Мельник Л. Г. Экономика информации и информационные системы предприятия : учеб. пособие / Л. Г. Мельник, С. Н. Ильяшенко, В. А. Касьяненко. – Сумы : Университетская книга, 2004. – 399 с.

Mel'nik, L.G., Il'jashenko, S.N., Kas'janenko, V.A. (2004), *Economics of Information and Information Systems Enterprise [Jekonomika informacii i informacionnye sistemy predpriyatija]*, Universitetskaja kniga, Sumy, 399 p.

14. Совершенствование бизнес-процессов в розничном торговом предприятии : монография / А. А. Шубин, А. А. Садеков, О. М. Азарян. – Донецк : ДонГУЭТ им. Туган-Барановского, 2006. – 197 с.

Shubin, A.A., Sadekov, A.A., Azaryan, O.M (2006). *Improving business processes in retail outlets [Sovershenstvovanie biznes-processov v roznichnom trgovom predpriyatii]*, DonGUJeT im. Tugan-Baranovskogo, Doneck, 197 p.

15. Бажин И. И. Проектно-логистическое управление ресурсным обеспечением : монография / И. И. Бажин, В. В. Сысоев. – Н. Новгород: Изд. Гладкова О.В., 2005. – 222 с.

Bazhin, I.I., Sysoev, V.V. (2005), *Design and resource logistics management software [Proektno-logisticheskoe upravlenie resursnym obespecheniem]*, Izd. Gladkova O.V., N. Novgorod, 222 p.

16. Автоматизация бизнес-процесів : навч. посібник / Устименко Т. О., Маренич К. М., Лізан І. Я. – Донецьк : ДонНТУ, УІПА «Видавництво «Друкарський двір», 2011. – 156 с.

Ustymenko, T.O., Marenych, K.M., Lizan, I.Ya. (2011), *Automation of business processes [Avtomatyzatsiya biznes-protseviv]*, DonNTU, UIPA «Vydavnytstvo «Drukars'kyu dvir», Donets'k, 156 p.

17. Ройзберг Б. А. Современный экономический словарь / Б. А. Ройзберг, Л. Ш. Лозовский, Е. Б. Стародубцева. – 5-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2006. – 207 с.

Rojzberg, B. A., Lozovskij, L.Sh. Starodubceva, E.B. (2006), *Modern Dictionary of Economics [Sovremennyj ekonomicheskij slovar]*, INFRA-M., Moscow, 207 p.

18. Гоголь Т. А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу : монографія / Т. А. Гоголь. – Чернігів : Видавець Лозовий В.М., 2014. – 384 с.

Hohol', T.A. (2014), *Accounting and analytical maintenance of enterprises of small business [Oblikovo-analitychne zabezpechennya upravlinnya pidpryyemstv maloho biznesu]*, Vydavets' Lozovyy V.M., Chernihiv, 384 p.

19. Твердушка Т. Б. Активізація інноваційної праці у контексті конкурентних змін на промисловому підприємстві / Т. Б. Твердушка // Соціально-трудові відносини: теорія та практика : зб. наук. праць / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана»; голова редкол. А. М. Колот. – 2012. – № 2 (4). – С. 118–122.

Tverdushka, T. B. (2012), Enhancing innovation work in the context of competitive changes on industrial enterprise [*«Aktivizatsiyyi innovatsiynoyi pratsi u konteksti konkurentnykh zmin na promyslovomu pidpryyemstvi»*], *Sotsial'no-trudovi vidnosyny: teoriya ta praktyka*, № 2 (4), pp. 118-122.

20. Стратегія модернізації системи управління державними фінансами [Електронний ресурс] : схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.10.2007 р. № 888-р. – Режим доступу: zakon1.rada.gov.ua

«The strategy of modernizing public financial management system» [*«Stratehiya modernizatsiyyi systemy upravlinnya derzhavnymy finansamy»*], available at: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

21. Жук В. М. Розвиток і модернізація інформаційно-облікової системи : наукова доповідь / В. М. Жук // Організаційно-економічна модернізація аграрної сфери. – за заг. ред. акад. НААН П. Т. Саблука. – К. : ННЦ ІАЕ, 2011. – С. 232–238.

Zhuk, V. M. (2011), «Development and modernization of information and accounting system» [*«Rozvytok i modernizatsiya informatsiyno-oblikovoyi systemy»*], NNTs IAE, Kyiv, pp. 232-238.

22. Федорович Т. В. Базовые положения концепции трансформации информационно-аналитического обеспечения в системе стратегического управленческого учета / Т. В. Федорович // Вестник Томского государственного университета. Экономика. – 2012. – № 3. – С. 86–94.

Fedorovich, T.V. (2012), «Basic provisions of the concept of transformation of information and analytical support in the strategic management accounting» [*«Bazovyye polozheniya koncepcii transformatsii informatsionno-analiticheskogo obespecheniya v sisteme strategicheskogo upravlencheskogo ucheta»*], № 3, pp. 86-94.

23. Про стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс] : затв. указом Президента України від 12.01.2015 року № 5/2015 – Режим доступу: zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5/2015

"On the strategy of sustainable development "Ukraine – 2020" ["Pro stratehiyu staloho rozvytku «Ukrayina – 2020»], available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

24. Стратегія застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні [Електронний ресурс] : затв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.10.2007 р. № 911-р – Режим доступу: zakon1.rada.gov.ua/laws/show/911-2007

"The strategy of applying IFRS in Ukraine" ["Stratehiya zastosuvannya mizhnarodnykh standartiv finansovoyi zvitnosti v Ukrayini"], available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/911-2007>

25. Порохняк Н. В. МСФЗ як базова обліково-аналітична модель для бізнесу України / Н. В. Порохняк // МСФЗ: дослідження, наука, практика,

імплементація: матеріали відкритої міжнар. інт.-конф. – X. : Агентство з МСФЗ, 2014. – С. 33–35.

Porokhnyak, N.V. (2014), "IFRS basic accounting and analytical model for business Ukraine" ["MSFZ yak bazova oblikovo-analitychna model' dlya biznesu Ukrainy", MSFZ: doslidzhennya, nauka, praktyka], : Ahent stvo z MSFZ, Kharkiv, pp. 33-35.

26. Бухгалтерський облік: актуальні проблеми та рішення : монографія / С. С. Герасименко, А. О. Єпіфанов, М. Д. Корінько. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 162 с.

27. Herasymenko S. S., Yepifanova A. O. (2010), *Accounting: Problems and solutions* [*Bukhhalters'kyu oblik: aktual'ni problemy ta rishennya*], DVNZ "UABS NBU", Sumy, 162 p.

Тарасова Тетяна Олексіївна, канд. екон. наук, доц., обліково-фінансовий факультет, Харківський державний університет харчування та торгівлі. Адреса: вул. Клочківська, 333, м. Харків, Україна, 61051. Тел.: (057) 349-45-07; e-mail: tarasovatatiana@mail.ru.

Тарасова Татьяна Алексеевна, канд. екон. наук, доц., учетно-финансовый факультет, Харьковский государственный университет питания и торговли. Адрес: ул. Клочковская, 333, г. Харьков, Украина, 61051. Тел. : (057) 349-45-07; e-mail: tarasovatatiana@mail.ru.

Tarasova Tetyana, Accounting and Finance Department, PhD Kharkiv State University of Food Technology and Trade. Address: Klochkovskaya str., 333, Kharkov, Ukraine, 61051. Тел.: (057)349-45-07; e-mail: tarasovatatiana@mail.ru.

*Рекомендовано до публікації д-ром екон. наук А.С. Крутовою.
Отримано 1.08.2014. ХДУХТ, Харків.*